

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Президент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

[Handwritten signature]
Сергій КВІТ

«25» травня 2026 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

**зі спеціальності В10 Філософія
для проведення вступного випробування
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістр
(галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»;
освітньо-наукова програма: «Філософія»)**

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук
(протокол № 11 від 14.05. 2026 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит за спеціальністю **В10 Філософія** передбачений «Правилами прийому на навчання до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2026 році» для тих вступників, які вступають для здобуття ступеня магістра за спеціальними умовами вступу відповідно до п. 84 розділу V Правил прийому.

Фаховий іспит за спеціальністю **В10 Філософія** має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів з філософії, визначення їхньої готовності до засвоєння відповідної освітньо-наукової програми магістерського рівня.

Фаховий іспит за спеціальністю **В10 Філософія** проводиться очно в НаУКМА у формі тестування. Єдиною платформою для проведення тестування визначено DistEdu, відеозапис проведення випробувань має бути здійснено з використанням програм Teams або Zoom. Відеозапис фахового випробування надсилається на е-пошту, яку визначить Приймальна комісія, для подальшого збереження у хмарному сховищі. Результати тестування з платформи DistEdu буде завантажено співробітниками Центру електронної освіти в хмарне сховище для подальшого зберігання.

Загальна кількість тестових завдань – 40.

Тривалість виконання тесту – до 80 хв.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Філософія, її сутність і завдання.
2. Основні філософські дисципліни, їх специфіка.
3. Основні історичні етапи розвитку філософії, їх специфіка.
4. Головні категорії онтології.
5. Поняття субстанції і типи онтологічних теорій.
6. Проблема співвідношення Бога і світу.
7. Проблема буття Бога. Докази його існування.
8. Свідомість, її структура і головні функції.
9. Проблема співвідношення душі й тіла та головні підходи до її розгляду.
10. Принцип детермінізму та його методологічне значення.
11. Свобода як філософська проблема.
12. Пізнання: його сутність, рівні та форми.
13. Проблема істини. Критерії достовірності в науковому пізнанні.
14. Наукові революції і зміна історичних типів наукової раціональності.
15. Предмет логіки як науки. Головні формально-логічні закони.
16. Поняття як форма мислення.
17. Судження як форма мислення.
18. Проблема суб'єкта історичного процесу.
19. Лінійні моделі історії. Ідея прогресу в історії.
20. Циклічні концепції у філософії історії.
21. Сенс історії, його філософські інтерпретації.
22. Проблема «законів історії». Детермінізм і свобода в історії.
23. Естетика як філософська дисципліна.
24. Основні типи етичних вчень.
25. Предмет філософської антропології.
26. Поняття «індивід», «індивідуальність», «особистість».
27. Предмет соціальної філософії.

28. Соціальні інститути: сутність, рівні і види.
29. Наука і техніка як соціальні феномени.
30. Інформаційне суспільство як предмет філософського осмислення.
31. Вчення про чотири шляхетні істини у буддистській філософії.
32. Етичне вчення Кун-Фу-Цзи.
33. Історичні межі та періодизація античної філософії.
34. Філософські погляди представників мілетської школи.
35. Філософські погляди Геракліта.
36. Вчення про необхідність і випадковість у філософії Левкіппа-Демокріта.
37. Вчення про буття у філософії Парменіда.
38. Філософський зміст апорій Зенона.
39. Філософія софістів.
40. Сократ і сократичні школи.
41. Вчення Платона про ідеї.
42. Соціально-політичні погляди Платона.
43. Арістотель про предмет «першої філософії».
44. Вчення Арістотеля про причини і начала сущого.
45. Етика Арістотеля.
46. Основні напрямки елліністично-римської філософії.
47. Середньовічна філософія: періодизація та історична специфіка.
48. Сутність суперечки про універсалії та її місце в історії середньовічної філософії.
49. Основні риси філософії доби Відродження.
50. Поняття «вченого незнання» у М. Кузанського.
51. Філософський світогляд Дж. Бруно.
52. Політико-філософська доктрина Н. Макіавеллі.
53. Концепція нової науки у Ф. Бекона.
54. Поняття методу у Р. Декарта. Головні правила методу.
55. Монізм і натуралістичний пантеїзм Б. Спінози.
56. Монадологія Г. Ляйбніца.
57. Британський емпіризм, його еволюція та головні представники.
58. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі.
59. Скептицизм і феноменалізм Д. Г'юма.
60. Поняття «суспільної угоди» у філософії Ж.-Ж. Руссо.
61. Головні риси французького матеріалізму XVIII ст.
62. Структура і основна проблематика «Критики чистого розуму» І. Канта.
63. Зміст Кантового поняття «річ у собі».
64. Практична філософія І. Канта. Визначення категоричного імперативу.
65. Закони діалектичної логіки Г. Гегеля.
66. Розкрийте сутність антропологічного матеріалізму Л. Фюєрбаха.
67. С. К'єркегор і становлення філософії екзистенціалізму.
68. Поняття «волі до життя» у філософії А. Шопенгауера.
69. Ніцшеанський нігілізм і критика метафізики.
70. Ф. Ніцше: переоцінка цінностей та поняття «волі до влади».
71. Філософські ідеї «баденської школи» неокантіанства.
72. Феноменологічна філософія Е. Гуссерля.
73. Роль М. Шелера у становленні філософської антропології.
74. Фундаментальна онтологія М. Гайдеггера.
75. Екзистенціалізм у філософії XX в.: основні ідеї та етапи розвитку.
76. Поясніть сутність поняття «осьовий час» (за К. Ясперсом).
77. Основні поняття класичного психоаналізу.
78. Предмет і проблематика філософської герменевтики.
79. Структуралізм та постструктуралізм у філософії XX ст.

80. Філософія прагматизму.
81. Аналітична філософія, її специфіка та основні представники.
82. Філософія мови Л. Вітгенштайна.
83. Філософія позитивізму та її еволюція.
84. Критичний раціоналізм К. Поппера.
85. Т. Кун про структуру наукових революцій.
86. Особливості розуміння філософії в культурі Київської Русі.
87. Філософія в Києво-Могилянській академії (XVII–XVIII ст.).
88. Філософський зміст вчення Г. Сковороди про «дві природи і три світи».
89. Морально-етичний зміст сквородинівської концепції «сродної праці».
90. Філософія в Київській духовній академії (1819–1924 рр.).

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Підручники, посібники

1. Горський В. С., Кислюк К. В. Історія української філософії : Підручник. – К. : Либідь, 2004. – 488 с.
2. Гусев В. І. Західна філософія нового часу XVII – XVIII ст. : Підручник для вузів. – 2-е вид. – К. : Либідь, 2000. – 368 с.
3. Гусев В. І. Нариси з історії філософії Нового часу. – К. : НаУКМА, 2020. – 344 с.
4. Конверський А. Є. Логіка : підручник. – 2-ге вид., випр. – Київ : Київський університет, 2017. – 390, [1] с.
5. Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії : Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. – Л. : Світ, 2001. – 318 с.
6. Основи практичної філософії : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [А. М. Лой та ін. ; наук. ред. проф. Лой А. М.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київ. ун-т, 2011. – 511 с.
7. Причепій Є. М. Філософія: підручник. – Вид. 3-тє, стер. – К. : Академвидав, 2009. – 592 с.
8. Рассел Б. Історія західної філософії. – К. : Основи, 1995. – 759 с.
9. Рьод В. Шлях філософії: з XVII по XIX століття. – К. : Дух і Літера, 2009. – 388 с.
10. Рьод В. Шлях філософії: XIX–XX ст. – К. : Дух і Літера, 2010. – 368 с.
11. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії: Від Декарта до Вітгенштайна. – К. : Основи, 1998. – 331 с.
12. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 1 : Антична і середньовічна філософія. – Л. : Свічадо, 1997. – 456 с.
13. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 2 : Філософія Нового часу до 1830 року. – Л. : Свічадо, 1999. – 352 с.
14. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 3 : Філософія XIX століття і новітня. – Л. : Свічадо, 1999. – 568 с.
15. Філософія : [підручник] / Марія Фюрст, Юрген Тринкс у співпр. з Ніколаусом Галмером ; пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. - Вид. 2-ге. - Київ : Дух і Літера, 2019.

Довідкова література

1. Філософська думка в Україні: біобібліографічний словник / авт. кол. : В. С. Горський, М. Л. Ткачук, В. М. Нічик та ін. – К. : Унів. вид-во «Пульсари», 2002. – 244 с.
2. Філософський енциклопедичний словник : енциклопедія / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; голов. ред. В. І. Шинкарук. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
3. Stanford Encyclopedia of Philosophy [Електронне джерело]. – Режим доступу: <https://plato.stanford.edu/contents.html>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання відповідей на питання здійснюється за 200-бальною шкалою (**0 – 200 балів; правильна відповідь на одне тестове завдання – 5 балів**). Абітурієнт вважається таким, що склав фахове вступне випробування за спеціальністю В10 «Філософія» (освітньо-наукова програма «Філософія»), якщо його оцінка становить **100 – 200 балів (надано правильні відповіді на 20 – 40 тестових завдань)**. У випадку, якщо результати фахового вступного випробування за 200-бальною шкалою становлять менше 100 балів (**0 – 99 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність В10 «Філософія» (освітньо-наукова програма «Філософія»).

Голова фахової атестаційної комісії

В. М. Циба